

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور
۱۰. تحلیل بر مصارف بودجه

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۲	۱. اعتبارات در سطح کلان
۶	۲. اعتبارات هزینه‌ای
۱۲	۳. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۱۵	۴. اعتبارات تملک دارایی‌های مالی
۱۷	۵. اعتبارات متفرقه
۱۸	نتیجه‌گیری
۱۸	پیشنهاد
۲۰	پیوست‌ها
۲۴	منابع و مأخذ

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور
۱۰. تحلیلی بر مصارف بودجه

چکیده

• بودجه در ایران اطلاعات شفاف و دقیقی در مورد مجموعه وظایف و مأموریت‌های دولت، راهبرد انجام این وظایف و هزینه‌های انجام هر یک از آنها، اهداف مورد نظر و ساختار و سازمان اداری متناسب با وظایف دولت در اختیار قانونگذاران و مردم قرار نمی‌دهد. این معضل بررسی تحلیلی بودجه را به خصوص در قسمت اعتبارات برای قانونگذار دشوار می‌کند.

• مصارف بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۰ (با رقم ۱,۷۶۹,۹۸۲ میلیارد ریال) نسبت به مصوب سال ۱۳۸۹ معادل ۳۹/۲ درصد افزایش یافته است. اعتبارات هزینه‌ای، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات تملک دارایی‌های مالی در سال ۱۳۹۰ نسبت به مصوب سال ۱۳۸۹ به ترتیب معادل ۲۱/۵، ۵۰/۲ و ۹۴/۵ درصد افزایش یافته است.

• ترکیب اعتبارات هزینه‌ای بر حسب فصول تغییر محسوسی کرده است. به طوری که سهم یارانه‌ها (صرفنظر از یارانه قیمت حامل‌های انرژی و واردات فرآورده‌های نفتی) از ۱۸ درصد در سال ۱۳۸۹ به ۲۱/۷ درصد در سال ۱۳۹۰ افزایش یافته است. ضمن اینکه سهم استفاده از کالاها و خدمات، کمک‌های بلاعوض و رفاه اجتماعی تغییر چندانی نکرده است، اما سهم جبران خدمات کارکنان از رقم ۳۱/۱ درصد اعتبارات هزینه‌ای در سال ۱۳۸۹ به رقم ۲۸/۵ درصد در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است. نکته قابل ذکر رشد ۴۶/۸ درصدی یارانه‌ها و ۶۲/۹ درصدی هزینه‌های اموال و دارایی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ است.

• سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از مصارف بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۰ معادل ۲۶/۹ درصد است. این نسبت اگرچه معمولاً به هنگام تصویب بودجه بالاست، اما در چند سال اخیر سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای رقمی کمتر از ۲۰ درصد عملکرد داشته است.

• اعتبارات ردیف‌های متفرقه در سال ۱۳۹۰ (با سهم ۲۸ درصد از مصارف عمومی) نسبت به سال ۱۳۸۹ حدود ۶۱ درصد افزایش یافته است. این امر با اصول بودجه‌ریزی و به‌ویژه بودجه‌ریزی عملیاتی (به‌عنوان یکی از تکالیف برنامه پنجم توسعه) و حقوق قوه مقننه در زمینه بررسی، تأیید و نظارت بر اعتبارات مغایر است.

مقدمه

بودجه مهمترین ابزاری است که از طریق آن مأموریت های دولت صورت کمی به خود گرفته و طبق آن اولویت ها، زمانبندی و به طور کلی تعبیرهای عملیاتی مأموریت های دولت تعیین می شود. اطلاعات بودجه ای باید به گونه ای باشد که امکان پاسخگویی به سؤالات زیر را فراهم کند:

۱. دولت در تخصیص منابع عمومی کدام یک از وظایف خود را در اولویت قرار داده است؟
 ۲. راهبرد دولت برای انجام وظایف خود چیست؟ هزینه انجام هر یک از آنها به چه میزان است و معیارهای دولت در سنجش یا ارزیابی راهبردها چیست؟
 ۳. اهداف دولت از اجرای بودجه و انجام هزینه های عمومی چیست؟
- در صورتی که دولت اطلاعات مستندی ارائه دهد مجلس شورای اسلامی می تواند ضمن بررسی بودجه نسبت به اولویت بندی و نیازهای اعتباری و محصول تعهد شده توسط دولت (نتایج) اعلام نظر کند. متأسفانه مستندات بودجه ای در ایران چنین اطلاعاتی را در اختیار قانونگذار قرار نمی دهد. این معضل بررسی بودجه را برای قانونگذار دشوار می کند.

در این گزارش عمدتاً تصویری از اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۰ ارائه شده است. مصارف در چهار بخش (سطح کلان، اعتبارات هزینه ای، اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای و اعتبارات تملک دارایی های مالی) بررسی شده و در پایان به برخی نکات ردیف های متفرقه در لایحه بودجه اشاره شده است.^۱

۱. اعتبارات در سطح کلان

مصارف عمومی بودجه دولت از سه جزء اعتبارات هزینه ای، تملک دارایی های سرمایه ای و اعتبارات تملک دارایی های مالی تشکیل می شود که تغییرات آنها در این بخش بررسی می شود.

الف) خلاصه مصارف بودجه عمومی دولت طی سال های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ به شرح جدول ۱ است.

اعتبارات بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۰ برابر با ۱,۷۶۹,۹۸۲ میلیارد ریال است که نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۸۹ معادل ۳۹/۲ درصد افزایش و نسبت به پیش بینی عملکرد^۲ سال ۱۳۸۹ نیز معادل ۶۲/۹ درصد افزایش نشان می دهد.

۱. لازم به ذکر است که بخش مربوط به اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای، به طور خلاصه در این گزارش آمده است، اما در گزارش مستقلی به طور مفصل به آن پرداخته می شود.

۲. در این قسمت پیش بینی عملکرد سال ۱۳۸۹ براساس ارقام عملکرد ۹ ماهه اول سال صورت گرفته است.

ب) در بودجه سال ۱۳۹۰، معادل ۵۰/۳ درصد از مصارف بودجه عمومی دولت به اعتبارات هزینه‌ای اختصاص یافته است. این سهم برای عملکرد بودجه سال ۱۳۸۹ معادل ۶۶/۲ درصد پیش‌بینی می‌شود.

اعتبارات هزینه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ معادل ۲۱/۵ درصد و نسبت به پیش‌بینی عملکرد بودجه مصوب سال ۱۳۸۹، معادل ۲۴/۶ درصد افزایش یافته است.

ج) در بودجه سال ۱۳۹۰، سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از مصارف بودجه عمومی حدود ۲۶/۹ درصد است. در صورتی‌که سهم اعتبارات مزبور در عملکرد سال ۱۳۸۹ معادل ۱۹ درصد پیش‌بینی می‌شود.

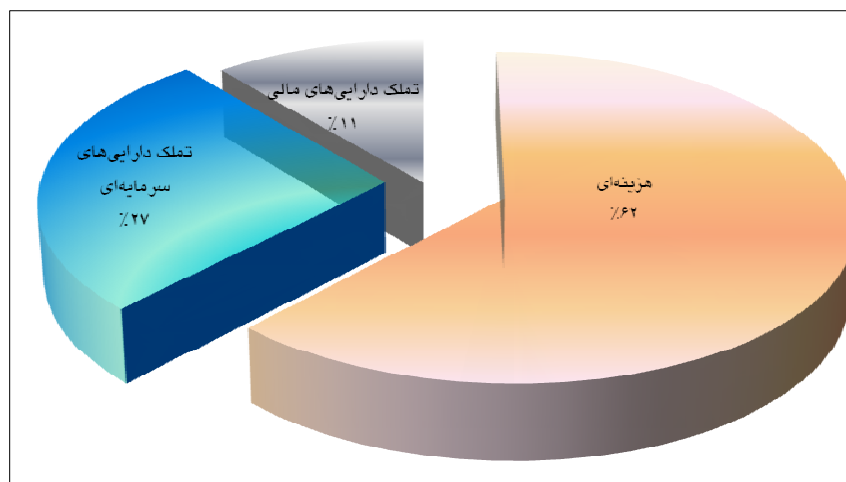
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۰ نسبت به مصوب سال ۱۳۸۹ معادل ۵۰/۲ درصد، اما نسبت به پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۸۸ معادل ۱۳۲/۴ درصد رشد نشان می‌دهد.

د) در بودجه سال ۱۳۹۰، سهم اعتبارات تملک دارایی‌های مالی از مصارف بودجه عمومی حدود ۱۴/۳ درصد خواهد بود. این سهم برای عملکرد بودجه سال ۱۳۸۹ معادل ۴/۵ درصد پیش‌بینی می‌شود.

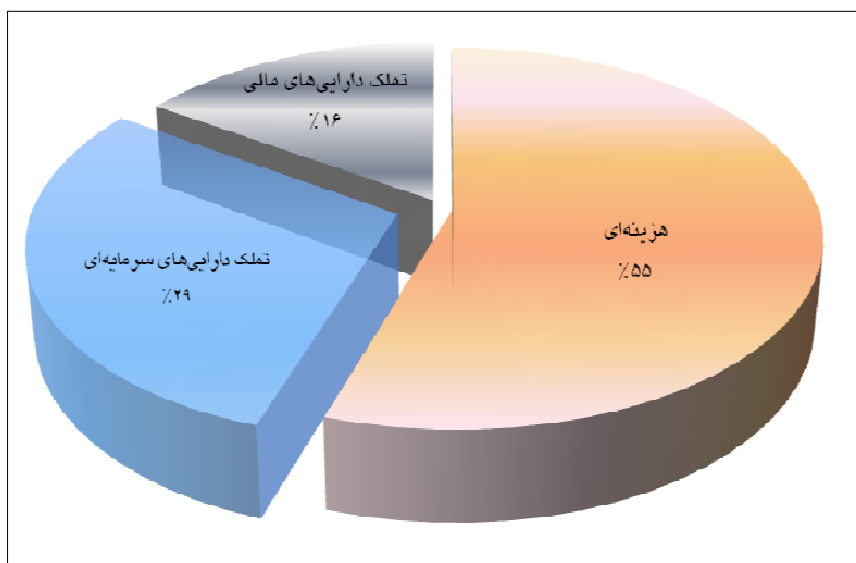
اعتبارات تملک دارایی‌های مالی سال ۱۳۹۰ نسبت به مصوب سال ۱۳۸۹ معادل ۹۴/۵ درصد و نسبت به عملکرد سال ۱۳۸۹ معادل ۴۱۵/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

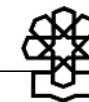

نمودار ۱. سهم اجزای مصارف عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۳۸۹

نمودار ۲. سهم اجزای مصارف عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰

جدول ۱. خلاصه مصارف بودجه عمومی دولت

(ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	شرح	۱۳۸۹				۱۳۹۰		
		قانون	پیش‌بینی عملکرد (براساس عملکرد ۹ ماهه)	سهم	پیش‌بینی عملکرد سال (درصد)	لایحه بودجه	سهم	رشد نسبت به رشد نسبت به عملکرد بودجه سال ۱۳۸۹
۱	هزینه‌ای	۷۳۲,۹۰۹	۷۱۴,۶۶۵	۶۶/۲	۹۷/۵	۸۹۰,۷۳۰	۵۰/۳	۲۴/۶
۱-۱	اعتبارات ملی و ردیف‌ها	۵۳۹,۴۹۰	۴۷۸,۰۳۶			۶۹۰,۰۰۷	۸۰/۸	
۱-۲	حقوق و مزایای مستمر	۱۵۲,۸۴۸	۱۶۷,۳۹۵			۱۴۶,۸۴۶	۱۶/۵	
۱-۳	استانی	۲۰,۵۷۱	۱۹,۲۲۸			۲۳,۸۷۶		
۱-۴	واردات بنزین و نفت‌گاز		۲۹,۹۹۶					
۱-۵	هدفمند کردن یارانه‌ها	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰			۳۰,۰۰۰		
۲	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۳۱۶,۹۰۱	۲۰۴,۷۶۵	۱۹/۰	۶۴/۶	۴۷۵,۹۶۷	۲۶/۹	۱۳۲/۴
۲-۱	طرح‌های ملی و ردیف‌ها	۲۴۰,۲۲۸				۳۷۵,۹۷۷		
۲-۲	استانی	۵۶,۶۷۳				۶۹,۹۹۰		
۲-۳	هدفمند کردن یارانه‌ها	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰			۳۰,۰۰۰		
۳	تملك دارایی‌های مالی	۱۳۰,۰۸۸	۴۹,۰۹۸	۴/۵	۳۷/۷	۲۵۳,۰۰۰	۱۴/۳	۴۱۵/۳
۴	ماده (۱۰) قانون تنظیم	۰	۲۰,۰۰۰					
۵	جمع مصارف عمومی دولت	۱,۱۷۹,۸۹۸	۹۸۸,۵۱۸	۹۱/۵	۸۳/۸	۱,۶۱۹,۶۹۶	۹۱/۵	۶۳/۹
۶	از محل درآمدهای اختصاصی	۹۱,۴۳۳	۹۱,۴۳۳	۸/۵	۱۰۰	۱۵۰,۲۸۶	۸/۵	۶۴/۴
۷	مصارف بودجه عمومی دولت	۱,۲۷۱,۳۳۱	۱,۰۷۹,۹۵۱	۱۰۰/۰	۸۴/۹	۱,۷۶۹,۹۸۲	۱۰۰/۰	۶۳/۹

توضیح: در ردیف‌های خالی امکان پیش‌بینی عملکرد وجود ندارد.

۲. اعتبارات هزینه‌ای

اعتبارات هزینه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ و پیش‌بینی عملکرد این سال به ترتیب معادل ۲۱/۵ و ۲۴/۶ درصد افزایش یافته است اما نسبت به پیش‌بینی عملکرد بدون لحاظ اعتبار مورد نیاز برای واردات فرآورده‌های نفتی معادل ۳۰ درصد افزایش یافته است.^۱

طبق بند «ج» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه^۲ اعتبارات هزینه‌ای دولت باید حداکثر ۲ درصد کمتر از نرخ تورم افزایش یابد، یعنی حداکثر رشدی معادل ۹ درصد داشته باشد.^۳ این الزام قانونی از قانون برنامه در تنظیم بودجه رعایت نشده است.

اعتبارات هزینه‌ای برحسب فصول هزینه شامل جبران خدمات کارکنان، استفاده از کالاهای و خدمات، هزینه‌های اموال و دارایی، یارانه‌ها، کمک‌های بلاعوض، رفاه اجتماعی و سایر هزینه‌هاست که در این قسمت برخی از تغییرات آنها ارزیابی می‌شود.

۱-۲. ترکیب اعتبارات هزینه‌ای برحسب فصول هزینه

الف) ترکیب اعتبارات هزینه‌ای برحسب فصول هزینه در جدول ۲ و نمودار ۳ ارائه شده است. از بین اقلام هفت‌گانه فصول هزینه‌ای، فصول جبران خدمات کارکنان، یارانه‌ها، رفاه اجتماعی و کمک‌های بلاعوض با مبلغ ۷۵۸,۶۵۲ میلیارد ریال حدود ۸۸ درصد از کل اعتبارات هزینه‌ای دولت را در سال ۱۳۹۰ تشکیل می‌دهند. به عبارت دیگر حدود ۸۸ درصد اعتبارات هزینه‌ای دولت صرف پرداخت حقوق و دستمزد افراد شاغل (فصل ۱) و بازنشسته (فصل ۶) و سیاست‌های حمایتی می‌شود.

ب) یارانه‌ها، کمک‌های بلاعوض و رفاه اجتماعی در سال ۱۳۹۰ نسبت به مصوب سال ۱۳۸۹ به ترتیب معادل ۴۶/۸، ۱۲/۶ و ۲۴ درصد رشد داشته‌اند، ضمن اینکه اعتبارات جبران خدمات کارکنان حدود ۱۱ درصد افزایش یافته است، اما هزینه‌های اموال و دارایی معادل ۷/۱ درصد کاهش یافته است.

اعتبارات یارانه‌ها در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۸۹ حدود ۴۷ درصد افزایش پیدا کرده است.

۱. در بودجه سال ۱۳۸۹ اعتباری برای واردات فرآورده‌های نفتی پیش‌بینی نشده است، اما پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال حدود ۳۰ هزار میلیارد ریال خارج از سقف بودجه به این منظور اختصاص یابد.

$۶۸۴,۶۵۹ = (\text{یارانه و بزرین و نفت‌گاز}) ۲۹,۹۹۶ - (\text{پیش‌بینی عملکرد}) ۷۱۴,۶۵۵$

$۳۰ \text{ درصد} = ۶۸۴,۶۵۹ \div ۸۹۰,۷۳۰$ میلیارد ریال

۲. ماده (۱۱۷) بند «ج» - اعتبارات هزینه‌ای دولت سالانه حداکثر دو درصد (۲٪) کمتر از نرخ تورم افزایش یابد.

۳. نرخ تورم دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه بنابر اعلام بانک مرکزی معادل ۱۰/۸ درصد است.

این افزایش، عمدتاً به دلیل اضافه شدن یک رقم عمده تحت عنوان یارانه نقدی نان (۳۵,۰۰۰ میلیارد ریال) به این اعتبارات است. با حذف این ردیف، رقم اعتبارات یارانه‌ها در سال ۱۳۹۰ به ۱۵۸,۱۹۸ میلیارد ریال کاهش می‌یابد. در این صورت رشد اعتبارات یارانه‌ها نسبت به سال ۱۳۸۹ معادل ۲۰/۲ درصد خواهد بود. همچنین اعتبارات فصل رفاه اجتماعی در سال ۱۳۹۰ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹، معادل ۲۴ درصد افزایش یافته است، اما مشخص نیست این افزایش سهم در راستای اولویت دادن دولت به حوزه حمایت اجتماعی یا در جهت کاهش آثار حذف یارانه‌هاست.

جدول ۲. ترکیب اعتبارات هزینه‌ای برحسب فصول هزینه

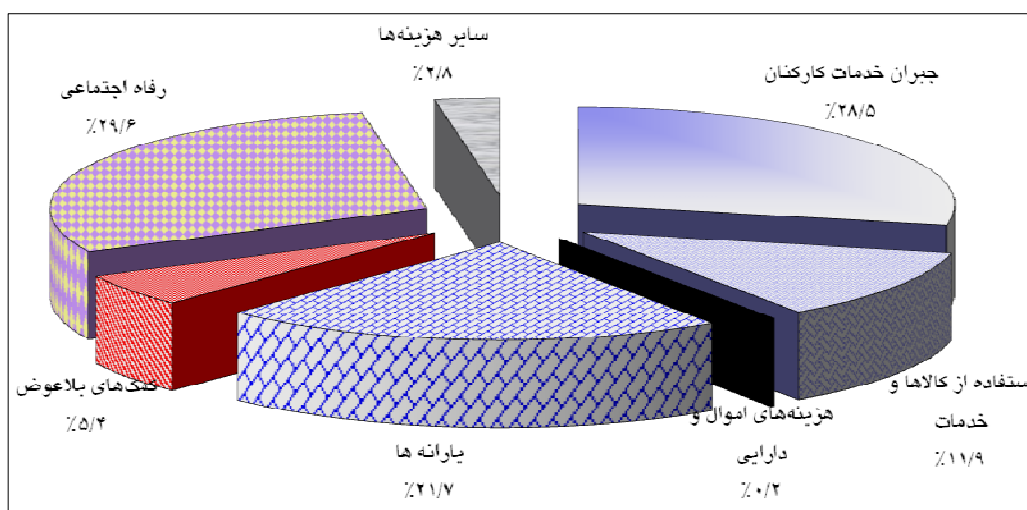
(میلیارد ریال - درصد)

فصول هزینه	قانون ۱۳۸۸			رشد (۲)		لایحه ۱۳۹۰ (۳)	رشد (۳)	
	(۱)	(۲)	(۳)	نسبت به (۱)	نسبت به (۲)		(۱)	(۲)
جبران خدمات کارکنان	۲۲۸,۰۸۲	۲۲۸,۲۸۵	۲۵۳,۶۱۹	۰/۱	۱۱/۱	۲۸/۵	۳۱/۱	۳۹/۹
استفاده از کالاها و خدمات	۶۱,۳۷۴	۸۹,۸۰۰	۱۰۵,۶۸۹	۴۶/۶	۱۷/۷	۱۱/۹	۱۲/۳	۱۰/۷
هزینه‌های اموال و دارایی	۱,۱۰۱	۱,۰۲۳	۱,۶۶۷	-۷/۰	۶۲/۹	۰/۲	۰/۱	۰/۲
یارانه‌ها	۶۵,۴۲۸	۱۳۱,۶۴۰	۱۹۳,۱۹۸	۱۰۱/۲	۴۶/۸	۲۱/۷	۱۸/۰	۱۱/۵
کمک‌های بلاعوض	۲۶,۵۷۱	۴۳,۰۱۴	۴۸,۴۳۰	۶۱/۹	۱۲/۶	۵/۴	۵/۹	۴/۷
رفاه اجتماعی	۱۶۵,۵۵۷	۲۱۲,۴۲۹	۲۶۳,۴۰۴	۲۸/۳	۲۴/۰	۲۹/۶	۲۹/۰	۲۹/۰
سایر هزینه‌ها	۲۳,۰۵۲	۲۶,۷۱۷	۲۴,۷۲۲	۱۵/۹	-۷/۵	۲/۸	۳/۶	۴/۰
جمع اعتبارات هزینه‌ای	۵۷۱,۰۶۵	۷۳۲,۹۰۹	۸۹۰,۷۳۰	۲۸/۳	۲۱/۵	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

توضیحات:

۱. یارانه‌ها شامل یارانه قیمت حامل‌های انرژی و واردات بنزین و نفت‌گاز نیست.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۸۸ شامل رقم کاهش تخصیص ضمن اجرای بودجه (۸۵,۰۰۰ میلیارد ریال) است.

نمودار ۳. سهم فصول هزینه از اعتبارات هزینه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۰

۲-۲. جبران خدمات کارکنان

اعتبارات حقوق و مزایای کارکنان شاغل و بازنشسته در دو فصل جبران خدمات کارکنان (فصل اول) و رفاه اجتماعی (فصل ششم) در نظر گرفته می‌شود که در این قسمت به اختصار تغییرات آن بررسی می‌شود.

۲-۲-۱. اعتبار فصل اول - جبران خدمات کارکنان

جدول ۳ روند افزایش اعتبار جبران خدمات کارکنان در بودجه عمومی دولت را طی سال‌های اخیر نشان می‌دهد.

جدول ۳. جبران خدمات کارکنان در بودجه عمومی دولت (میلیارد ریال)

سال	قانون بودجه	اصلاحیه یا متمم بودجه	جمع کل اعتبار سالیانه	روند افزایش نسبت به سال قبل (درصد)
۱۳۸۴	۸۴,۷۴۶	۳۵,۸۵۱	۱۲۰,۵۹۷	-
۱۳۸۵	۱۱۶,۶۵۹	۳۳,۰۰۰	۱۴۹,۶۵۹	۲۴
۱۳۸۶	۱۳۲,۴۴۹	۳۶,۳۰۰	۱۶۸,۷۵۰	۱۲/۷
۱۳۸۷	۱۶۰,۶۷۸	۲۸,۸۶۸	۱۸۹,۵۴۶	۱۲/۳
۱۳۸۸	۲۲۷,۸۶۱	اصلاحیه*	۲۲۸,۰۸۲	۲۰/۳
۱۳۸۹	۲۲۸,۲۸۵	-	۲۲۸,۲۸۵	۰/۱
۱۳۹۰	۲۵۳,۶۱۹	-	۲۵۳,۶۱۹	۱۱/۱

* به موجب ماده (۵) قانون اصلاح بودجه سال ۱۳۸۹ مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۲ مجلس شورای اسلامی، اعتباری معادل ۲۱,۰۰۰ میلیارد ریال به اعتبارات هزینه‌ای اضافه شده است که بخش قابل توجهی از آن برای فصل جبران خدمات کارکنان تخصیص یافته، که رقم آن در دسترس نیست.

- همان‌گونه که مشاهده می‌شود اعتبار فصل اول (جبران خدمات کارکنان) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور برخلاف سال ۱۳۸۹، با افزایشی ۱۱/۱ درصدی مواجه شده است که به نظر می‌رسد دولت قصد دارد حقوق شاغلین را حداقل به اندازه نرخ تورم (اعلامی توسط بانک مرکزی) افزایش دهد. دولت در بند «۱۵» ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۰، این اجازه را از قانونگذار خواسته است که حقوق گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر را در سقف اعتبارات مصوب بدون رعایت الزام قانونی تبصره ماده (۶۴) و ماده (۱۲۵) قانون مدیریت خدمات کشوری افزایش دهد. این درحالی است که این موضوع در سال ۱۳۸۹ نیز با واکنش نمایندگان مجلس (در قالب طرح استفساریه جزء «الف» بند «۷» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور) مواجه شد و براساس طرح استفساریه دولت مکلف شده است تا حقوق شاغلین و بازنشستگان را حداقل به اندازه نرخ تورم افزایش دهد. لازم به توضیح است بند «۱۵» ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ به نوعی اصلاح بند «الف» ماده (۵۰) قانون برنامه پنجم توسعه نیز تلقی می‌شود، زیرا حکم برنامه پنجم توسعه، دولت را موظف به رعایت ماده (۱۲۵) قانون برنامه پنجم

در تعیین ضریب حقوقی سالیانه کرده است.

- دولت در بند «۱۷» ماده واحده، بیان داشته است که افزایش اعتبارات هزینه‌ای نسبت به اعتبارات مصوب وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی از هر محل «جز برای تأمین کسری احتمالی ناشی از اجرای این بند ناشی از هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر تا سقف بیست درصد (۲۰٪) هریک از ردیف‌های اعتباری منظور در جداول این قانون و پیوست‌های آن با تشخیص دولت»، ممنوع می‌باشد. در واقع با تصویب این بند دولت این اجازه را دارد که اعتبار فصل جبران خدمات کارکنان را افزایش دهد.

۲-۲-۲. اعتبار فصل ششم - رفاه اجتماعی

دولت در فصل رفاه اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ اعتباری معادل ۲۶۳,۴۰۴ میلیارد ریال در نظر گرفته که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹، ۲۴ درصد افزایش یافته است. حدود ۸,۰۰۰ میلیارد ریال از اعتبار مذکور بابت افزایش اعتبار پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان (برنامه ۳۰۴۴۲) در نظر گرفته شده است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ افزایشی معادل ۱۶/۲ درصد را نشان می‌دهد.

۲-۳. ترکیب اعتبارات هزینه‌ای برحسب دستگاه و ردیف

جدول و نمودار ۴ اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌ها و ردیف‌هایی که بیشترین سهم از اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۹۰ را به خود اختصاص می‌دهند، نشان می‌دهد. این دستگاه‌ها و ردیف‌ها که بخش زیادی از اعتبارات آنها اجتناب‌ناپذیر است، شامل موارد زیر است:

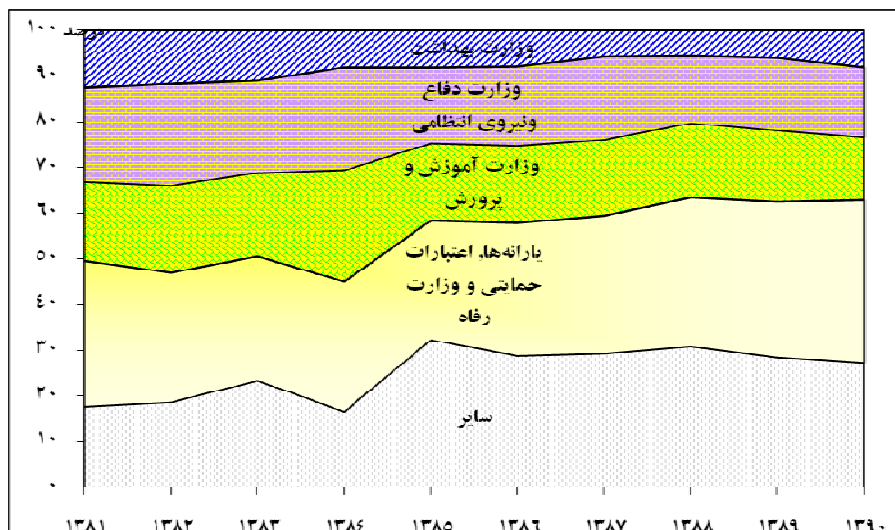
- اعتبارات هزینه‌ای یارانه‌ها و حوزه‌های حمایتی، وزارت رفاه و تأمین اجتماعی که با مبلغ ۳۱۶,۴۳۳ میلیارد ریال بیشترین سهم (۳۵/۵ درصد) را از اعتبارات هزینه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ دارد.

- وزارت آموزش و پرورش، وزارت دفاع (شامل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ستاد مشترک ارتش، ستاد مشترک سپاه و ستاد فرماندهی نیروهای مسلح)، وزارت بهداشت، نیروی انتظامی.

موارد فوق در مجموع با اعتبار ۶۷۶,۹۱۷ میلیارد ریال حدود ۷۶ درصد کل اعتبارات هزینه‌ای بودجه را تشکیل می‌دهند. بنابراین درحالی که حدود ۱۲۰ دستگاه و ردیف (شامل دانشگاه‌های علوم پزشکی) تقریباً ۷۶ درصد اعتبارات هزینه‌ای را به خود اختصاص می‌دهند، حدود ۳۵۰ دستگاه و ردیف دیگر با اعتباری معادل ۲۱۳,۸۱۲ میلیارد ریال تنها ۲۴ درصد اعتبارات را به خود اختصاص می‌دهند. نمودار ۴ ترکیب اعتبارات اقلام عمده هزینه‌ای را طی سال‌های ۱۳۸۱-۱۳۹۰ نشان می‌دهد.

نمودار ۴. سهم اقلام عمده اعتبارات هزینه‌ای، سال‌های ۱۳۸۱-۱۳۹۰

جدول ۴. ردیف‌ها و دستگاه‌هایی که بیشترین سهم را از اعتبارات هزینه‌ای دارند

(میلیارد ریال - درصد)

ردیف	عنوان دستگاه	قانون بودجه سال ۱۳۸۸ (۱)		قانون بودجه سال ۱۳۸۹ (۲)		لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ (۳)		رشد
		اعتبار	سهم	اعتبار	سهم	اعتبار	سهم	
۱	یارانه‌ها و وزارت رفاه و تأمین اجتماعی	۱۸۶,۰۹۳	۳۲/۶	۲۴۷,۵۹۱	۳۴/۰	۳۱۶,۴۳۳	۳۶	۳۳/۰ (۲) به ۴/۲ (۳)
۲	وزارت آموزش و پرورش	۹۳,۴۸۰	۱۶/۴	۱۱۴,۵۲۰	۱۵/۷	۱۲۳,۴۱۷	۱۳/۹	۲۲/۵ (۲) به ۷/۸ (۳)
۳	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۸۳,۸۷۴	۱۴/۷	۱۱۵,۴۵۹	۱۵/۸	۱۳۶,۲۴۰	۱۵/۳	۳۷/۷ (۲) به ۱۸/۰ (۳)
۴	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۳۱,۶۹۸	۵/۶	۴۳,۷۳۱	۶/۰	۷۱,۱۵۶	۸/۰	۳۸/۰ (۲) به ۶۲/۷ (۳)
۵	نیروی انتظامی	۱۸,۲۸۳	۳/۲	۲۳,۴۰۲	۳/۲	۲۶,۳۶۵	۳/۰	۲۸/۰ (۲) به ۱۲/۷ (۳)
	جمع	۴۱۹,۰۷۸	۷۳/۴	۵۴۹,۲۷۷	۷۵/۳	۶۸۰,۹۱۷	۷۶/۴	۳۱/۱ (۲) به ۲۴ (۳)

توضیحات:

- ردیف اول شامل اعتبارات یارانه‌ها در ردیف‌های متفرقه و اعتبارات دستگاه‌های حمایتی (وزارت رفاه، کمیته امداد امام (ره)، بنیاد شهید و سازمان بهزیستی) است (به‌استثنای یارانه واردات بنزین و شفاف‌سازی یارانه حامل‌های انرژی).
- اعتبارات سال ۱۳۸۸ شامل رقم اصلاحیه بودجه نیست.
- دستگاه‌های مندرج در این جدول وظایف مربوط به حمایت اجتماعی، دفاع، آموزش، بهداشت و تأمین امنیت را برعهده دارند.
- ۱۷ هزار میلیارد ریال از مبلغ سال ۱۳۹۰ مربوط به اختصاص ۱۰ درصد وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها برای ارتقای شاخص سلامت است.
- سهم‌های ارائه شده در جدول سهم از کل اعتبارات هزینه‌ای است.

همان‌گونه که جدول ۴ نشان می‌دهد، در مجموع سهم این دستگاه‌ها از اعتبارات هزینه‌ای در خلال سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۹۰ روند افزایشی داشته است. سهم اعتبارات مربوط به ردیف‌ها و دستگاه‌های مندرج در جدول ۴ از ۷۳ درصد در سال ۱۳۸۸ به ۷۵ درصد در سال ۱۳۸۹ و ۷۶ درصد در سال ۱۳۹۰ افزایش یافته است. دستگاه‌های مندرج در این جدول وظایف مربوط به حمایت اجتماعی، دفاع، آموزش، بهداشت و تأمین امنیت را انجام می‌دهند. لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ همچون سنوات گذشته اطلاعات لازم را برای تحلیل این موضوع که این دستگاه‌ها با این مقدار هزینه و با انجام وظایف فوق‌تر قرار است به چه اهدافی دست یابند در اختیار نمی‌گذارد.

۲-۴. تغییرات اعتبارات دستگاهی

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ تعداد ۲۲ دستگاه و ردیف با اعتباری حدود ۷,۱۶۸ میلیارد ریال اضافه و تعداد ۱۵ دستگاه و ردیف با اعتباری حدود ۶,۶۴۱ میلیارد ریال حذف شده است.

همچنین ۳۳ دستگاه و ردیف بودجه‌ای دچار تغییر در عنوان، جابجایی و انتقال به ذیل دستگاهی دیگر، تغییر از دستگاه اصلی دارای ردیف مستقل به ذیل دستگاه فرعی و بالعکس شده‌اند. - در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ اعتبارات برخی دستگاه‌ها (شامل ۳۸ دانشگاه وابسته به وزارت علوم و وزارت بهداشت) بیش از ۲۵ درصد رشد داشته است که مهمترین آنها وزارت صنایع و معادن (۲۴۹ درصد)، سازمان ثبت احوال کشور (۱۷۰ درصد)، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (۱۳۲ درصد)، مؤسسه تحقیقات دفاعی وابسته به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (۱۰۲ درصد)، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (۹۲ درصد)، انستیتو پاستور ایران (۸۷ درصد)، سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور (۸۲ درصد) است (جدول ۱ پیوست). در این میان تعداد ۲۵ دستگاه نیز بیش از ۱۲ درصد کاهش اعتبار داشته‌اند که مهمترین آنها عبارتند از دادگستری جمهوری اسلامی ایران، شورای حل اختلاف (کمک) (۴۱ درصد)، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (۱۶ درصد) و وزارت بازرگانی (۱۴ درصد)^۱ (جدول ۲ پیوست).

- قابل ذکر است که ماهیت اعتبار دستگاه‌های اضافه شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ غالباً (۸۰ درصد) هزینه‌ای است. در جدول ۱۶ یعنی کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در بخش جداول کلان لایحه ۲۱ مورد جدید اضافه شده است. ضمناً اعتبارات این جدول با ۳۸ درصد رشد بالغ بر ۳,۴۵۲ میلیارد ریال شده است.

۱. لازم به ذکر است که معیار برای مقایسه اعتبارات دستگاه‌های اصلی و زیرمجموعه آنها، ۲۸۷ ردیف اصلی قانون بودجه سال ۱۳۸۹ است و اعتبارات اجزای دستگاه‌های اصلی مندرج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰، (۲۸۱ دستگاه اصلی) براساس قانون بودجه سال ۱۳۸۹ مورد مقایسه قرار گرفته‌اند.

در جدول ۷ (خلاصه بودجه دستگاه‌های اجرایی) ردیف جدیدی تحت عنوان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - اعتبار موضوع اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه^۱ با شماره ۱۲۹۰۲۶ و با رقم ۲۰ هزار میلیارد ریال اضافه شده است - اما این رقم در سرجمع اعتبارات دستگاه‌ها منظور نشده است. به عبارت دیگر بودجه عمومی دولت در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در سمت منابع ۶۰ هزار میلیارد ریال و در سمت مصارف ۸۰ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است، درحالی که در سرجمع رقم اخیر مبلغ ۲۰ هزار میلیارد ریال اشاره شده وجود ندارد.

- به برنامه‌های ذیل فصول لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۸۹، ۹ برنامه با مجموع اعتبار ۴۲۵,۷۴۹ میلیون ریال به شرح زیر اضافه شده است:

جدول ۵. برنامه‌های جدید ذیل فصول در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با سال ۱۳۸۹

(میلیون ریال)

ردیف	امور	فصل	برنامه	مبلغ
۱	عمومی	امور قضایی	برنامه رسیدگی به دعاوی بین‌المللی	۱۰۱,۸۰۰
۲		توسعه علوم و فناوری	برنامه حمایت از مالکیت فکری و تجاری‌سازی علم و فناوری	۱۲۰,۰۰۰
۳	دفاعی و امنیتی	نظم و امنیت عمومی	حفاظت از شخصیت‌ها	۳۷,۱۰۰
۴			حفاظت از اماکن	۵۲,۳۲۹
۵	اجتماعی و فرهنگی	آموزش	برنامه حمایت از انجمن‌های علمی، تخصصی و صنفی دانشجویی	۷,۵۲۰
۶			برنامه فعالیت‌های علمی، آموزش بین‌المللی	۵,۰۰۰
۷			برنامه تدوین استاندارد مهارت	۳۰,۰۰۰
۸			برنامه سنجش مهارت	۶۰,۰۰۰
۹	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۲,۰۰۰
جمع				۴۲۵,۷۴۹

۳. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

آثار تصمیم‌گیری‌های بودجه‌ای و تعهدات موجود در منابع کشور برای اجرای طرح‌های عمرانی حائز اهمیت است. تعهدات موجود در قسمت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امکان بررسی و تصمیم‌گیری قوه مقننه را عمدتاً به طرح‌های جدید محدود می‌کند، ضمن آنکه در شرایط محدودیت

۱. در بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه عنوان شده که برای کاهش سهم هزینه‌های مردم به حداکثر سی درصد (۳۰٪) هزینه‌های سلامت، ده درصد (۱۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها علاوه بر اعتبارات بخش سلامت افزوده می‌شود.

ظرفیت‌های کشور، شروع هر طرح تازه به معنای طولانی‌تر شدن دوره اجرای طرح‌های عمرانی موجود است که بار هزینه‌ای و عدم‌النفع مربوط به خود را دارد.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ با رقم ۴۷۵،۹۶۷ میلیارد ریال نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۸۹ (۳۱۶،۹۰۱ میلیارد ریال) از رشدی معادل ۵۰/۲ درصد برخوردار است، اما نسبت به پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۸۹ (۲۰۴،۷۶۵ میلیارد ریال) حدود ۱۳۲/۴ درصد رشد نشان می‌دهد. بنابراین درحالی که ظرفیت‌سازی اقتصاد کشور معین و در چند سال اخیر مقدار افزایش چندانی نداشته است، دولت با افزایش غیرواقعی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (طرح‌های عمرانی) عملاً دو هدف را دنبال می‌کند:

۱. راضی کردن نمایندگان در فرآیند بررسی و رأی به بودجه از طریق گنجاندن طرح‌های مختلف در مناطق حوزه‌های انتخابیه آنها؛

۲. نشان دادن اهتمام دولت در گسترش فعالیت‌های عمرانی و آبادانی کشور.

اما در عمل و در پایان سال سه اتفاق مهم می‌افتد:

۱. بسیاری از طرح‌های وعده داده شده به دلیل کمبود منابع و عدم تحقق پیش‌بینی‌های درآمدی اجرایی نخواهد شد.

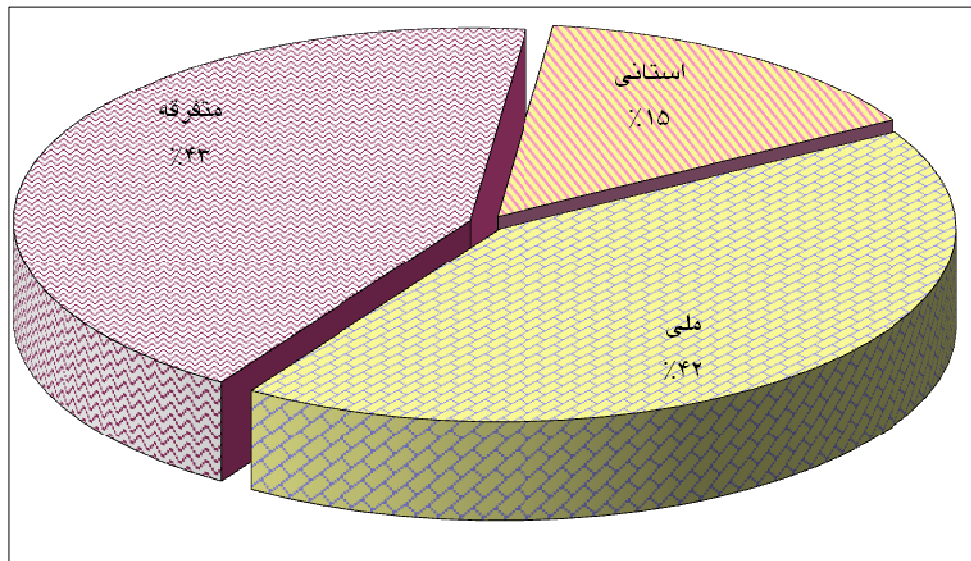
۲. ممکن است برخی از طرح‌ها شروع (ولو با اعتبار ناکافی) و به دلیل کمبود اعتبار در طول سال‌های بعد بر حجم طرح‌های نیمه‌تمام افزوده شود.

۳. به دلیل عدم تحقق منابع و وجود کسری بودجه، دولت از طریق عدم تخصیص بخشی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخشی از کسری‌های موجود در بخش‌های اجتناب‌ناپذیر مانند حقوق و دستمزد، یارانه‌ها و سایر امور را پوشش می‌دهد.

لازم به ذکر است که سهم اعتبارات طرح‌های ملی، ردیف‌های متفرقه و استانی در تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۴۲، ۴۳ و ۱۵ درصد است (نمودار ۵). اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در ردیف‌های متفرقه با رقمی معادل ۲۰۳،۷۵۶ میلیارد ریال حدود ۴۳ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به خود اختصاص می‌دهد (این رقم در سال ۱۳۸۹ برابر ۳۴ درصد بود). به دلیل آنکه اعتبارات ردیف‌های متفرقه معمولاً متمرکز و بدون اختصاص به دستگاه اجرایی معین و گاه حتی بدون تعیین محل مصرف در اختیار دولت بوده و برحسب مورد بین دستگاه‌های اجرایی و استان‌ها توزیع می‌شود، در عمل حقوق قوه مقننه در زمینه بررسی، تأیید و نظارت بر این بخش از اعتبارات عمرانی مخدوش می‌شود.

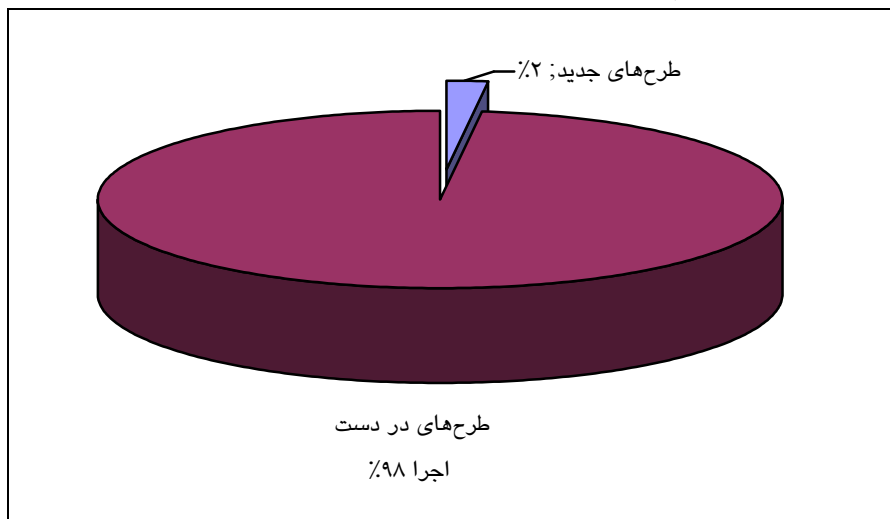

نمودار ۵. ترکیب اعتبارات عمرانی به تفکیک طرح‌های ملی، متفرقه و استانی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰

به طور کلی ۱۸۲ طرح با اعتبار ۱۱,۰۶۳ میلیارد ریال از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی جدید هستند. به عبارت دیگر حدود ۲ درصد اعتبارات عمرانی ملی مربوط به طرح‌های جدید و قابل تصمیم‌گیری است و مابقی (۹۸ درصد) آن ناشی از تعهدات طرح‌های ملی در دست اجراست و تنها از طریق اولویت‌بندی طرح‌های عمرانی ملی می‌توان در مورد آنها تصمیم‌گیری کرد (نمودار ۶).

نمودار ۶. سهم اعتبارات طرح‌های جدید ملی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰

۴. اعتبارات تملک دارایی‌های مالی

اعتبارات تملک دارایی‌های مالی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ (مشمول بر واگذاری سهام، بازپرداخت اصل اوراق مشارکت، تعهدات پرداخت نشده سال‌های قبل و ...) مبلغ ۲۵۳,۰۰۰ میلیارد ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور معادل ۹۴/۵ درصد افزایش یافته است (جدول ۶). این درحالی است که پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۸۹ مبلغ ۴۹,۰۹۸ میلیارد ریال برای تملک دارایی‌های مالی محقق شود که در این صورت رشد این رقم در سال ۱۳۹۰ نسبت به پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۸۹ حدود ۴۱۵ درصد خواهد بود (جدول ۱).

در بین اعتبارات تملک دارایی‌های مالی، واگذاری سهام، با مبلغ ۲۰۵,۲۰۰ میلیارد ریال به تنهایی بیش از ۸۸ درصد از این اعتبارات را به خود اختصاص می‌دهد. پس از آن واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی و بازپرداخت اصل اوراق مشارکت به ترتیب هریک با ۶/۹، ۴/۵ و ۳/۴ درصد بیشترین سهم و سرمایه‌گذاری و کمک‌های فرهنگی و اقتصادی بین‌المللی، تعهدات پرداخت نشده سال‌های قبل و بازپرداخت اصل وام‌های خارجی و تعهدات با ۰/۳، ۱/۱ و ۲/۷ درصد کمترین سهم را دارند (جدول ۶).

پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۸۹ اعتبارات تملک دارایی‌های مالی تنها حدود ۴۹,۰۹۸ میلیارد ریال (۳۸ درصد رقم مصوب) تحقق یابد (جدول ۱)، لذا تحقق رقم ۲۵۳ هزار میلیارد ریال برای سال ۱۳۹۰ دور از انتظار است. علاوه بر آن، به دلیل ماهیت تعهدی اجزای اعتبارات تملک دارایی‌های مالی، امکان تغییر چندان در آنها وجود ندارد. برای مثال ایجاد دین و تعهد برای برنامه تأمین آتیه مهر (جدای از اینکه چنین برنامه‌ای فاقد قانون مصوب مجلس است) از محل واگذاری سهام به معنای ایجاد تعهد و توقع در بین قشر کثیری از مردم است، درحالی که منبع اجرای این طرح نامطمئن و با احتمال بالای عدم تحقق همراه است.

(میلیارد ریال - درصد)

جدول ۶. اعتبارات تملک دارایی‌های مالی

کد ردیف	عنوان ردیف	قانون بودجه سال ۱۳۸۸		قانون بودجه سال ۱۳۸۹		لایحه بودجه سال ۱۳۹۰	
		اعتبار (شامل اصلاحیه)*	سهم	اعتبار	سهم	اعتبار	سهم
۱۰۱۰۰۰	واگذاری سهام	۶۸/۷	۴۵,۹۰۰	۶۸/۷	۴۸/۷	۸۸/۱	۲۰۰/۷
۱۰۲۰۰۰	بازپرداخت اصل اوراق مشارکت	۱۳,۰۱۴	۱۹/۵	۹,۷۶۲	۷/۵	۸,۶۰۰	۳/۴
۱۰۳۰۰۰	بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی	۵۱۶	۰/۸	۸,۷۸۰	۶/۷	۱۱,۳۳۰	۴/۵
۱۰۴۰۰۰	تعهدات پرداخت نشده سال‌های قبل	۸۹۱	۱/۳	۳,۹۳۹	۳/۰	۲,۷۰۰	۱/۱
۱۰۵۰۰۰	بازپرداخت اصل وام‌های خارجی و تعهدات	۶,۵۱۱	۹/۷	۸,۵۳۷	۶/۶	۶,۸۵۰	۲/۷
۱۰۶۰۰۰	واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	-	-	۳۰,۰۰۰	۲۳/۱	-	۶/۹
۱۰۷۰۰۰	سرمایه‌گذاری و کمک‌های فرهنگی و اقتصادی بین‌المللی	-	-	۸۲۰	۰/۶	۸۲۰	۰/۳
	جمع	۶۶,۸۳۲	۱۰۰	۱۳۰,۰۸۸	۱۰۰	۲۵۳,۰۰۰	۹۴/۵

* با فرض آنکه مبلغ ۳۵ هزار میلیارد ریال جابجایی اعتبارات در اصلاحیه بودجه سال ۱۳۸۸ از واگذاری سهام کسر شده باشد.

لازم به توضیح است که گنجانیدن ردیف ۱۰۱۰۰۰ با عنوان «واگذاری سهام» در بخش اعتبارات تملک دارایی‌های مالی با اصول بودجه‌ریزی و نظام آمارهای مالی دولت (GFS) در تناقض است. زیرا اولاً عنوان واگذاری سهام در اینجا صحیح نیست، بلکه عناوینی مانند پرداخت وام یا بازپرداخت بدهی از طریق واگذاری سهام مناسب است، ثانیاً برخی از بندهای این ردیف ماهیت هزینه‌ای یا تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دارند. برای مثال بندهای «۱»، «۵»، «۷»، «۱۰»، «۱۲»^۱ و «۱۳»^۲ ماهیت هزینه‌ای و بندهای «۴»^۳ و «۸»^۴ ماهیت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دارند.

۱. سهم بخش تعاونی، بهسازی بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی، سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در توسعه مناطق کمتر توسعه‌یافته (موضوع بند «۲» ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی).
۲. بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده‌سازی بنگاه‌ها برای واگذاری.
۳. ایجاد خوداتکایی برای خانواده‌های مستضعف و محروم و تقویت اجتماعی.
۴. واگذاری سهام برای برنامه تأمین آتیه.
۵. وزارت تعاون — برنامه فراگیر کمک به اشتغال، مسکن و سایر امور حمایتی و ایفای تعهدات و موارد قبلی و کمک به مناطق کمتر توسعه‌یافته و غیربرخوردار.
۶. واگذاری سهام به‌منظور افزایش حقوق مستمری‌بگیران تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی (همسان‌سازی).
۷. موضوع جزء «۶» ماده (۲۹) قانون سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی.
۸. ایجاد زیربنای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته (موضوع بند «۳» ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی).

۵. اعتبارات متفرقه

اعتبارات متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ برابر ۴۵۹,۹۱۶ میلیارد ریال است که نسبت به رقم مشابه در سال قبل (۳۱۴,۷۸۶ ریال) حدود ۴۶٪ درصد افزایش یافته است. سهم اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از ردیف‌های متفرقه به ترتیب ۴۴ و ۵۶ درصد است. این سهم در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ترتیب ۵۹ و ۴۱ درصد بوده است. نکته قابل توجه اینکه در سال‌های اخیر سهم تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از اعتبارات متفرقه در حال افزایش و سهم اعتبارات هزینه‌ای از این اعتبارات در حال کاهش بوده است.

تعداد ردیف‌های متفرقه از ۲۳۹ ردیف در سال ۱۳۸۹ به ۲۲۴ ردیف در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است. نکته قابل ذکر این است که اعتبارات متفرقه طبق روال بودجه سال ۱۳۸۹ برحسب موضوع تفکیک شده‌اند. این موضوعات عبارتند از:

۵۱۰۰۰۰ - اعتبارات خاص و پیش‌بینی نشده،

۵۲۰۰۰۰ - اعتبارات یارانه‌ها،

۵۳۰۰۰۰ - اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه،

۵۴۰۰۰۰ - اعتبارات نهادهای خاص،

۵۵۰۰۰۰ - اعتبارات ردیف‌های موردی (موقت)،

۶۰۰۰۰۰ - سود و کارمزد وام‌های داخلی و خارجی.

مهمترین ردیف‌هایی که در اعتبارات متفرقه اضافه شده‌اند عبارتند از: ردیف‌های مربوط به یارانه نقدی نان (با اعتبار ۳۵,۰۰۰ میلیارد ریال)، کمک‌زبان شرکت‌های دولتی (با اعتبار ۱,۳۰۹ میلیارد ریال)، کمک‌زبان شرکت آب و فاضلاب روستایی (با اعتبار ۱,۰۳۹ میلیارد ریال) و کمک‌زبان شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی، سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان (با اعتبار ۶,۷۰۷ میلیارد ریال).

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ معادل ۲۸ درصد مصارف ذیل ردیف‌های متفرقه توزیع شده است. پیش‌بینی اعتبارات متفرقه در بودجه به معنای پیش‌بینی اعتباراتی بدون برنامه و یا دستگاه متولی خاصی است. یعنی دولت برای ۲۸ درصد مصارف عمومی برنامه و دستگاه متولی مشخصی ندارد. این امر می‌تواند باعث تمرکز وجوه در دست مراجع یا دستگاه‌های خاصی (بدون نظارت کافی دستگاه‌های نظارتی) شود که اصولاً با بودجه‌ریزی عملیاتی و با اصول متعدد بودجه‌ریزی مانند شفافیت و پاسخگویی مغایر است.

نتیجه‌گیری

۱. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ معادل ۵۰/۳ درصد مصارف بودجه عمومی دولت به اعتبارات هزینه‌ای اختصاص یافته است، این سهم برای پیش‌بینی عملکرد بودجه سال ۱۳۸۹ معادل ۶۴/۶ درصد است. اعتبارات هزینه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ نسبت به پیش‌بینی عملکرد بودجه سال ۱۳۸۹ حدود ۲۴/۶ و نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ معادل ۲۱/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.

۲. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ با رقم ۴۷۵,۹۶۷ هزار میلیارد ریال نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ معادل ۵۰/۲ درصد و نسبت به پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۸۹ معادل ۱۳۲/۴ درصد افزایش یافته است. سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از مصارف بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۰ معادل ۲۶/۹ درصد است، درحالی که عملکرد این رقم در سال‌های ۱۳۸۶، ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ به ترتیب ۲۰/۱، ۱۹/۷ و ۱۹/۴ درصد بوده و برای سال ۱۳۸۹ معادل ۱۹ درصد پیش‌بینی می‌شود. بنابراین به نظر می‌رسد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تنها هنگام ارائه لایحه سهم نسبتاً بالایی داشته باشد و در طی سال هم از طریق جابجایی اعتبارات و هم به واسطه عدم تحقق منابع به رقمی کمتر از ۲۰ درصد کاهش می‌یابد.

۳. اعتبارات تملک دارایی‌های مالی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ حدود ۲۵۳ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. درحالی که پیش‌بینی عملکرد این رقم در سال جاری حداکثر حدود ۴۹ هزار میلیارد ریال است، تحقق رقم پیش‌بینی شده برای سال بعد بعید به نظر می‌رسد.

۴. اعتبارات متفرقه در لایحه سال ۱۳۹۰ نسبت به مصوب سال ۱۳۸۹ معادل ۴۶/۱ درصد افزایش یافته است. وجود ردیف‌های متفرقه مغایر تصمیم دولت مبنی بر بودجه ریزی عملیاتی و خلاف اصول متعدد بودجه ریزی مانند شفافیت و پاسخگویی است.

پیشنهاد

۱. با توجه به مباحثی که در این گزارش آمد، لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ دارای اشکالات و ابهامات جدی است. وظیفه قانونی دولت در ارتباط با تهیه بودجه ایجاب می‌کند که جداول و صورت‌های بودجه‌ای را مطابق با راهبردهای معین تهیه و در موعد مورد توافق به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند. همان‌گونه که در گزارش شماره ۱ تحت عنوان نکات مهم و محورهای تصمیم‌گیری توضیح داده شد، مجلس شورای اسلامی باید برای رسیدگی به لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ راهبردی

معین را پیرامون موارد زیر اتخاذ کند:

۱-۱. تعیین تکلیف وضعیت اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها. با توجه به اینکه تصویب لایحه بودجه با در نظر گرفتن ارقام مربوطه در درآمدها و هزینه‌ها به معنای اجرای سریع قانون لایحه هدفمند کردن یارانه‌هاست، علی‌الاصول مجلس باید در این خصوص پیش از ورود به رسیدگی به لایحه بودجه تعیین تکلیف نماید،

۱-۲. سقف هزینه‌های جاری و عمرانی و استفاده یا عدم استفاده از منابع حساب ذخیره ارزی.

۲. در خصوص مصارف بودجه پیشنهاد می‌شود:

۲-۱. برای رعایت بند «ج» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه لازم است رشد اعتبارات هزینه‌ای در حد حداکثر ۹ درصد (یعنی برابر حدود ۸۰۰ هزار میلیارد ریال) محدود شود.

۲-۲. افزایش ۴۶/۱ درصدی اعتبارات ردیف متفرقه می‌تواند نظارت دیوان محاسبات را بر بودجه مخدوش کند، لذا حذف ردیف‌هایی از اعتبارات متفرقه که امکان انتقال آن به ذیل دستگاه‌ها وجود دارد، ضروری است.

۲-۳. افزایش ۱۳۲ درصدی اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به پیش‌بینی عملکرد بر پایه استفاده از منابع حساب ذخیره ارزی است که دولت مجاز به استفاده از آنها نیست.^۱ ضمن آنکه بررسی‌های کارشناسی و تجربه چندساله اخیر نشان می‌دهد که حتی در صورت وجود منابع امکان جذب و استفاده کارآی آن نیز وجود ندارد.

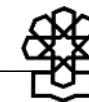
۱. طبق بند «د» ماده (۸۵) قانون برنامه پنجم توسعه باقیمانده تعهدات حساب ذخیره ارزی به بخش‌های غیردولتی، خصوصی و تعاونی به‌عهد همین حساب است و ایجاد هرگونه تعهد جدید ممنوع است.

پیوست‌ها

جدول ۱. دستگاه‌هایی که اعتبارات آنها بیش از ۲۵ درصد افزایش یافته‌اند (دانشگاه‌ها و مؤسسات وابسته به آنها)

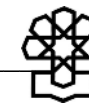
ردیف	کد دستگاه اصلی	عنوان دستگاه اصلی	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد
۱	۱۴۴۸۰۰	وزارت صنایع و معادن	۲۰۸,۱۹۷	۲۴۰,۰۰۳	۶۳	۱,۳۲۳,۷۲۹	۵۰,۱۱۱,۱۳۱	۲۷۹	۱۵۳,۱۹۲۶	۵,۳۵۱,۱۳۴	۲۴۹
۲	۱۰۵۵۰۰	سازمان ثبت احوال کشور	۲۳۷,۷۸۰	۳۸۲,۹۶۷	۶۱	۴۴,۶۴۲	۳۷۸,۴۵۰	۷۴۸	۲۸۲,۴۲۲	۷۶۱,۴۱۷	۱۷۰
۳	۱۱۳۵۰۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۴۳,۰۴,۶۲۴	۵,۵۴۶,۲۹۷	۲۹	۹۰۲,۳۸۴	۶,۵۳۶,۰۱۷	۶۲۴	۵۲۰,۷۰۰۸	۱۲,۰۸۲,۳۱۴	۱۳۲
۴	۱۱۱۱۱۰	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - مؤسسه تحقیقات دفاعی	۳۴۳,۳۲۹	۶۹۱,۸۶۴	۱۰۲	۱,۵۹۴	۳,۷۵۲	۱۳۵	۳۴۴,۹۲۳	۶۹۵,۶۱۷	۱۰۲
۵	۱۴۹۰۰۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۲۶۲,۹۱۸	۵۹۶,۳۱۵	۱۲۷	۱۱۲,۳۳۵	۱۲۳,۵۶۹	۱۰	۳۷۵,۲۵۳	۷۱۹,۸۸۴	۹۲
۶	۱۳۰۵۰۰	انستیتو پاستور ایران	۲۶۳,۶۰۱	۴۸۶,۷۸۱	۸۵	۱۹,۱۲۹	۴۱,۰۰۰	۱۱۴	۲۸۲,۷۳۰	۵۲۷,۷۸۱	۸۷
۷	۱۲۷۶۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۶۵,۰۰۰	۶۹,۵۰۰	۷	۵,۲۷۵,۴۴۴	۹,۶۴۱,۸۳۷	۸۳	۵۳۴,۴۴۴	۹,۷۱۱,۳۳۷	۸۲
۸	۱۱۱۳۰۰	ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	۵۳,۰۹۴,۲۱۲	۹۴,۱۶۷,۹۷۹	۷۷	۴۰۹,۱۱۸	۶۴۳,۴۷۱	۵۷	۵۳۵,۳۳۳۰	۹۴,۸۱۱,۴۵۰	۷۷
۹	۱۰۸۴۰۰	سازمان پزشکی قانونی کشور	۲۱۱,۷۰۰	۳۱۶,۱۴۴	۴۹	۹۴,۰۸۸	۲۰۵,۲۲۲	۱۱۸	۳۰۵,۷۸۸	۵۲۱,۳۶۶	۷۰
۱۰	۱۵۱۰۰۰	وزارت جهاد کشاورزی	۱,۱۹۵,۵۰۱	۱,۰۶۵,۸۹۰	-۱۱	۷,۱۴۲,۸۱۰	۱۲,۹۵۷,۴۱۷	۸۱	۸۳۲,۸۳۱۱	۱۴۰,۲۳,۳۰۷	۶۸
۱۱	۱۱۱۱۰۰	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۱۸,۷۸۳,۳۳۹	۳۱,۴۴۹,۴۳۱	۶۷	۷۴۶,۴۵۳	۹۵۱,۸۰۷	۲۸	۱۹۵,۲۹۷۹۲	۳۲,۴۰۱,۲۳۸	۶۶
۱۲	۱۲۷۴۶۰	دانشگاه آیت‌الله العظمی بروجردی	۸,۷۵۰	۲۵,۱۳۰	۱۸۷	۶,۷۷۹	۰	-۱۰۰	۱۵۵۲۹	۲۵,۱۳۰	۶۲
۱۳	۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۵۴۸,۰۹۶	۶۷۴,۴۱۶	۲۳	۴۴,۶۸۵	۲۸۰,۸۲۸	۵۲۸	۵۹۲,۷۸۱	۹۵۵,۲۴۴	۶۱
۱۴	۱۰۵۸۰۰	سازمان مدیریت بحران کشور	۳۰,۰۰۰	۴۲,۳۴۰	۴۱	۰	۵,۰۰۰	-	۳۰,۰۰۰	۴۷,۳۴۰	۵۸
۱۵	۱۰۱۶۰۰	شورای نگهبان	۲۰۰,۰۰۰	۲۳۹,۰۳۷	۲۰	۵۴,۷۷۲	۱۵۶,۹۶۳	۱۸۷	۲۵۴,۷۷۲	۳۹۶,۰۰۰	۵۵

ردیف	کد دستگاه اصلی	عنوان دستگاه اصلی	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد
۱۶	۱۵۱۲۰۰	سازمان شیلات ایران	۱۱۸،۲۱۹	۱۲۴،۶۵۵	۵	۳۶۴،۷۴۴	۶۲۴،۲۱۹	۷۱	۴۸۲،۹۶۳	۷۴۸،۸۷۴	۵۵
۱۷	۱۴۴۰۰۰	سازمان انرژی اتمی	۶۱۶،۰۶۹	۵۵۰،۶۸۷	-۱۱	۲،۳۷۶،۷۶۸	۴،۰۰۰،۰۰۰	۶۸	۲۹۹،۲۸۳۷	۴،۵۵۰،۶۸۷	۵۲
۱۸	۱۱۱۱۸۶	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح	۱۲۶،۶۲۰	۱۸۶،۱۱۴	۴۷	۰	۴،۰۰۰	-	۱۲۶،۶۲۰	۱۹۰،۱۱۴	۵۰
۱۹	۱۱۳۶۲۰	جهاد دانشگاهی	۵۲۶،۳۰۰	۶۶۶،۰۰۰	۲۴	۱۳۹،۶۶۶	۳۲۳،۰۰۰	۱۳۱	۶۷۵،۹۶۶	۹۸۹،۰۰۰	۴۶
۲۰	۱۲۹۰۵۰	هیئت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران - کمک	۲۵۰،۰۰۰	۳۶۵،۵۰۰	۴۶	۰	۰	-	۲۵۰،۰۰۰	۳۶۵،۵۰۰	۴۶
۲۱	۱۰۱۰۵۷	معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور	۱۱۵،۰۰۰	۱۷۰،۶۰۳	۴۸	۷۰،۲۰	۷،۷۲۲	۱۰	۱۲۲،۰۲۰	۱۷۸،۳۲۵	۴۶
۲۲	۱۴۶۰۰۰	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	۱۵۸،۴۱۹	۲۴۹،۸۰۷	۵۸	۹۱،۰۷۱	۱۱۰،۱۷۸	۲۱	۲۴۹،۴۹۰	۳۵۹،۹۸۵	۴۴
۲۳	۱۳۱۰۰۰	جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران	۱،۹۳۰،۴۶۴	۲،۷۹۶،۲۴۲	۴۵	۷۲،۶۷۳	۷۹،۹۴۰	۱۰	۲۰۰،۳۱۳۷	۲،۸۱۶،۱۸۲	۴۴
۲۴	۱۱۱۱۴۰	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و سازمان‌های وابسته	۵۰،۵۰۰	۷۰،۲۰	۲۸	۳۹۹	۱،۴۳۹	۲۶۱	۵۸۹۹	۸،۴۵۹	۴۳
۲۵	۱۰۸۰۱۷	دادستانی ویژه روحانیت	۶۰،۱۰۰	۹۰،۱۹۶	۵۰	۱۷،۱۸۰	۱۸،۸۹۸	۱۰	۷۷۲۸۰	۱۰۹،۰۹۴	۴۱
۲۶	۱۲۹۰۰۰	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۱،۵۰۸،۲۶۳	۱۶،۳۳۷،۷۱۵	۴۲	۷۶۸،۴۳۸	۸۶۱،۰۰۰	۱۲	۱۲۲۷،۶۷۰۱	۱۷،۱۹۸،۷۱۵	۴۰
۲۷	۱۱۰۰۰۴	سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران	۳۳،۱۰۰	۴۶،۷۸۲	۴۱	۳،۸۲۶	۴،۲۰۹	۱۰	۳۶۹۲۶	۵۰،۹۹۱	۳۸
۲۸	۱۱۱۱۰۱	سازمان حفاظت اطلاعات وزارت دفاع	۱۴،۰۵۰	۱۷،۶۱۲	۲۵	۱۰،۶۳	۳،۲۲۲	۲۰۳	۱۵۱۱۲	۲۰،۸۳۴	۳۸
۲۹	۱۳۵۵۰۰	سازمان دامپزشکی کشور	۱۵۳،۸۰۱	۱۹۱،۳۳۵	۲۴	۱۰۸،۹۴۸	۱۶۹،۸۴۳	۵۶	۲۶۲۷۴۹	۳۶۱،۱۷۸	۳۷
۳۰	۱۰۵۶۰۰	سازمان امور شهرداری‌ها	۱۵۱،۶۵۰	۱۵۷،۹۰۸	۴	۵۷۷،۹۸۳	۸۳۵،۷۸۱	۴۵	۷۲۹۶۳۳	۹۹۳،۶۸۹	۳۶
۳۱	۱۰۸۲۰۰	سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور	۶۰،۴۸۵۰	۶۴۹،۰۲۹	۷	۱۲۶،۷۹۲	۳۴۷،۳۵۳	۱۷۴	۷۳۱،۶۴۲	۹۹۶،۳۸۲	۳۶

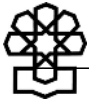

ردیف	کد دستگاه اصلی	عنوان دستگاه اصلی	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد
۳۲	۱۳۲۵۰۰	سازمان تأمین اجتماعی	۸۱۰،۲۳۶	۱،۱۰۰،۰۰۰	-	۰	۰	۰	۸۱۰،۲۳۶	۱،۱۰۰،۰۰۰	۳۶
۳۳	۱۱۳۵۷۴	مرکز بین‌المللی تحقیقات علوم و تکنولوژی پیشرفته و علوم محیطی	۲۹،۸۰۰	۴۶،۹۰۰	۲۰	۴،۹۳۴	۵،۹۰۰	۲۸	۲۹،۸۰۰	۴۶،۹۰۰	۳۵
۳۴	۱۱۵۸۰۰	نهاد کتابخانه‌های کشور	۵۲۵،۰۰۰	۷۰۴،۳۳۱	۲۶۲۴	۱،۹۱۳	۵۲،۱۰۴	۲۴	۵۲۵،۰۰۰	۷۰۴،۳۳۱	۳۴
۳۵	۱۰۱۰۴۸	بنیاد ملی نخبگان	۱۳۷،۰۰۰	۱۸۲،۹۲۶	۱۰	۱،۵۹۴	۱،۷۵۶	۳۲	۱۳۷،۰۰۰	۱۸۲،۹۲۶	۳۲
۳۶	۱۱۳۵۴۸	سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی و اسلامی	۸۵،۲۰۰	۱۱۲،۹۰۰	۲۵	۱،۵۲۳	۱،۹۰۰	۳۰	۸۵،۲۰۰	۱۱۲،۹۰۰	۳۰
۳۷	۱۱۰۵۰۰	گمرک جمهوری اسلامی ایران	۳۸۹،۹۷۹	۷۷۲،۴۶۰	۵۷	۲۰۴،۳۸۶	۳۲۱،۴۴۳	۱۶	۳۸۹،۹۷۹	۷۷۲،۴۶۰	۳۰
۳۸	۱۱۳۵۰۲	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - صندوق رفاه دانشجویان	۷۳۳،۳۰۰	۹۵۳،۰۶۱	۱۰	۱۹۳	۲۱۲	۳۰	۷۳۳،۳۰۰	۹۵۳،۰۶۱	۳۰
۳۹	۱۱۱۳۱۰	سازمان حفاظت اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	۶۸،۰۰۰	۹۰،۰۷۸	۱۹۶	۲،۴۸۵	۷،۳۵۸	۲۲	۶۸،۰۰۰	۹۰،۰۷۸	۲۸
۴۰	۱۰۶۰۰۴	سازمان حفاظت اطلاعات نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	۵۸،۰۰۰	۸۱،۳۷۵	۵۲	۵،۹۷۸	۹،۰۷۵	۲۵	۵۸،۰۰۰	۸۱،۳۷۵	۲۷
۴۱	۱۱۱۲۲۰	سازمان مرکزی حفاظت اطلاعات ارتش جمهوری اسلامی ایران	۷۰،۰۰۰	۹۲،۰۵۹	۱۸۸	۲،۶۰۰	۷،۴۹۰	۲۱	۷۰،۰۰۰	۹۲،۰۵۹	۲۷
۴۲	۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۳،۴۰۲،۵۰۰	۵،۴۰۹،۲۷۰	۳۲	۸۷۱،۹۰۳	۱،۱۴۹،۸۷۰	۲۵	۳،۴۰۲،۵۰۰	۵،۴۰۹،۲۷۰	۲۷
۴۳	۱۴۳۵۰۰	وزارت نیرو	۹۱۳،۲۶۰	۶۱،۷۸۶،۶۶۱	۲۷	۴۸،۲۳۷،۲۸۱	۶۱،۲۸۰،۵۳۲	-۴۵	۹۱۳،۲۶۰	۶۱،۷۸۶،۶۶۱	۲۶
۴۴	۱۱۴۰۲۸	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۹۱۷،۱۰۰	۱،۲۰۰،۷۰۶	۱۰	۳۸،۳۹۶	۴۲،۲۳۶	۲۶	۹۱۷،۱۰۰	۱،۲۰۰،۷۰۶	۲۶
۴۵	۱۰۹۵۰۰	سازمان اوقاف و امور خیریه	۴۲۰،۰۰۰	۵۲۸،۲۳۹	۱۰	۳۹۹	۴۳۹	۲۶	۴۲۰،۰۰۰	۵۲۸،۲۳۹	۲۶
		جمع	۱۰۴،۶۹۸،۸۲۷	۲۷۶،۰۸۹،۵۳۴	۵۳	۷۰،۲۰۸،۰۱۸	۱۰۷،۲۰۷،۵۸۴	۶۱	۱۰۴،۶۹۸،۸۲۷	۲۷۶،۰۸۹،۵۳۴	۵۸

جدول ۲. دستگاه‌هایی که اعتبارات آنها بیش از ۱۲ درصد کاهش یافته است

کد دستگاه اصلی	عنوان دستگاه اصلی	جمع هزینه			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع		
		قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد	قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰	رشد
۱۱۵۱۰۲	دانشگاه صنعتی شیراز	۴۶,۳۰۰	۵۹,۳۹۰	۲۸	۶۷,۱۴۲	۰	۱۱۲,۴۴۲	۵۹,۳۹۰	-۴۸	
۱۰۸۱۰۹	دانشگستری جمهوری اسلامی ایران - شورای حل اختلاف (کک)۱	۳۷۰,۴۰۰	۱۸۱,۵۱۲	-۵۱	۷۴,۸۲۷	۸۲,۳۱۰	۴۴۵,۲۲۷	۲۶۳,۸۲۲	-۴۱	
۱۲۳۳۰۰	دانشگاه بجنورد	۳۶,۵۰۰	۴۷,۹۴۰	۳۱	۴۳,۶۱۵	۰	۸۰,۱۱۵	۴۷,۹۴۰	-۴۰	
۱۱۵۱۰۸	مرکز آموزش عالی فسا	۱۵,۳۱۶	۱۹,۳۱۰	۲۶	۱۴,۳۴۲	۰	۲۹,۶۵۸	۱۹,۳۱۰	-۳۵	
۱۲۷۳۰۰	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۷,۸۰۴	۲۱,۱۲۰	۱۹	۱۲,۴۵۷	۰	۳۰,۲۶۱	۲۱,۱۲۰	-۳۰	
۱۱۶۰۰۱	آموزشکده فنی و مهندسی بناب	۲۱,۹۰۰	۲۹,۹۲۰	۳۷	۱۹,۷۵۶	۰	۴۱,۶۵۶	۲۹,۹۲۰	-۲۸	
۱۲۶۹۰۰	دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	۱۰۰,۵۰۰	۹۸,۵۶۰	-۲	۳۶,۵۰۰	۰	۱۳۷,۰۰۰	۹۸,۵۶۰	-۲۸	
۱۱۹۲۰۰	دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار	۷۹,۸۳۵	۹۵,۹۴۰	۲۰	۴۹,۶۴۴	۰	۱۲۹,۴۷۹	۹۵,۹۴۰	-۲۶	
۱۱۵۴۵۰	دانشگاه شهرکرد	۱۴۰,۸۰۳	۱۷۱,۴۲۰	۲۲	۸۶,۴۵۵	۰	۲۲۷,۲۵۸	۱۷۱,۴۲۰	-۲۵	
۱۱۷۵۱۰	دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی کرمان	۱۶,۹۹۸	۲۱,۶۷۵	۲۸	۱۱,۱۹۰	۰	۲۸,۱۸۸	۲۱,۶۷۵	-۲۳	
۱۲۷۴۹۰	دانشگاه حضرت معصومه (س)۱	۱۵,۸۰۸	۲۰,۲۵۰	۲۸	۱۰,۳۰۵	۰	۲۶,۱۱۳	۲۰,۲۵۰	-۲۲	
۱۱۷۵۱۱	دانشکده کشاورزی جیرفت	۱۹,۹۳۰	۲۲,۴۰۰	۱۲	۷,۵۸۱	۰	۲۷,۵۱۱	۲۲,۴۰۰	-۱۹	
۱۱۷۰۶۰	دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین	۶۷,۸۴۶	۸۰,۲۵۸	۱۸	۳۰,۳۱۱	۰	۹۸,۱۵۷	۸۰,۲۵۸	-۱۸	
۱۲۷۴۵۰	دانشگاه صنعتی ارومیه	۲۱,۴۲۳	۳۳,۱۵۰	۵۵	۱۷,۹۰۷	۰	۳۹,۲۳۰	۳۳,۱۵۰	-۱۶	
۱۳۳۷۰۰	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	۰	۰	-	۳۵۱,۵۴۰	۲۹۶,۶۹۴	۳۵۱,۵۴۰	۲۹۶,۶۹۴	-۱۶	
۱۲۰۰۰۴	دانشگاه اراک	۱۳۹,۷۴۱	۱۶۳,۲۰۵	۱۷	۵۱,۲۵۹	۰	۱۹۱,۰۰۰	۱۶۳,۲۰۵	-۱۵	
۱۱۷۰۰۱	دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول	۳۲,۵۶۸	۴۱,۲۹۰	۲۷	۱۵,۶۶۱	۰	۴۸,۲۲۹	۴۱,۲۹۰	-۱۴	
۱۱۵۵۰۶	دانشکده فنی و مهندسی تربت حیدریه	۸,۴۲۰	۱۲,۶۹۰	۵۱	۶,۳۵۳	۰	۱۴,۷۷۳	۱۲,۶۹۰	-۱۴	
۱۴۷۰۰۰	وزارت بازرگانی	۸۴۷,۰۲۳	۶۵۱,۷۲۵	-۲۳	۲۸۵,۹۰۲	۳۲۲,۰۴۸	۱,۱۳۲,۹۲۵	۹۷۳,۷۷۳	-۱۴	
۱۱۴۸۰۰	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)۱	۱۶۸,۵۱۰	۱۹۷,۰۰۰	۱۷	۵۵,۹۵۱	۰	۲۲۴,۴۶۱	۱۹۷,۰۰۰	-۱۲	
۱۱۵۷۱۰	دانشکده فنی و مهندسی گلپایگان	۱۰,۶۵۰	۱۴,۴۳۰	۳۵	۵,۷۴۳	۰	۱۶,۲۹۳	۱۴,۴۳۰	-۱۲	
۲۰۰۱۰۰	سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران	۳۵۵,۳۵۰	۲,۲۰۰	-۹۹	۳۶,۵۹۷	۳۴۴,۳۴۱	۳۹۱,۹۴۷	۳۴۶,۵۴۱	-۱۲	

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور.
۲. قوانین بودجه سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ و سنوات قبل کل کشور.

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۰۶۸۴

عنوان گزارش: درباره لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور ۱۰. تحلیلی بر مصارف بودجه

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه (گروه بودجه)

تهیه و تدوین: محمدتقی فیاضی

همکاران: محمدرضا مالکی، ایمان پوست‌فروش تهرانی، عاطفه جلالی موسوی

ناظران علمی: محمد قاسمی، محمد خضری

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی —

تاریخ انتشار: ۱۳۸۹/۱۲/۹